SIRDARYO VILOYATIDAGI KORXONA VA TASHKILOTLAR DEMOGRAFIYASI BO‘YICHA MA’LUMOT

2023- yil 1- yanvar holatiga ko‘ra
(fermer va dehqon xo‘jaliklaridan tashqari)

SIRDARYO VILOYATI
UZSTAT
STATISTIKA BOSHQARMASI

Tadbirkorlik subyektlari iqtisodiyotni rivojlantirish, aholi bandligi va daromadlarini oshirishda muhim omildir. Ushbu soha vakillarini har tomonlama qo‘llab-quvvatlash maqsadida, oxirgi yillarda Prezidentimizning ko‘plab farmon va qarorlari qabul qilindi.

Jumladan, tadbirkorlik faoliyatini davlat ro‘yxatidan o‘tkazish, turli ruxsatnomalar olish va boshqa ko‘plab xizmatlar tartib-qoidalari soddalashtirildi. Bu borada qulaylik yaratish uchun Davlat xizmatlari agentligi va uning joylardagi markazlari tashkil etildi. Tadbirkorlik subyektlarining huquqlari va qonuniy manfaatlarini himoya qilish bo‘yicha vakil (Biznes-ombudsman) devoni tashkil qilindi.

Barcha hududlarda tadbirkorlar murojaatlarini qabul qilib, hal etishga ko‘maklashadigan Bosh vazir qabulxonalari tashkil etildi. Vazirlar Mahkamasi huzurida Tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishni qo‘llab-quvvatlash davlat jamg‘armasi faoliyati yo‘lga qo‘yildi. Tijorat banklari tomonidan tadbirkorlarga ajratilayotgan kreditlar hajmi oshdi.

Oxirgi yillarda hukumatimiz tomonidan tadbirkorlik subyektlarining faoliyatini yanada rivojlantirish va barqaror faoliyat ko‘rsatishini ta’minlash maqsadida yaratib berilayotgan shart-sharoitlar va qulayliklar natijasida faoliyat ko‘rsatayotgan hamda yangi tashkil etilayotgan korxona va tashkilotlar soni yildan-yilga sezilarli ravishda oshib bormoqda.

Korxona va tashkilotlar to‘g‘risidagi mazkur ma’lumotlar O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Davlat xizmatlari agentligi ma’lumotlar bazasi asosida, 2023- yil 1- yanvar holatiga ko‘ra (fermer va dehqon xo‘jaliklarisiz) shakllantirildi.

Ro‘yxatdan o‘tgan korxona va tashkilotlar soni

(1- yanvar holatiga ko‘ra, birlikda)

Ro‘yxatdan o‘tgan korxonalar
18 550
108,4 %

Faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar
17 259
108,4 %

Yangi tashkil etilgan korxonalar
(2022-yilning yanvar-dekabr oylarida)
2 187
9,1 %

Mamlakatimizda qulay ishbilarmonlik muhitini yaratish va tadbirkorlikni jadal rivojlantirish borasida qator ijobiy o‘zgarishlar amalga oshirilmoqda. O‘z o‘rnida, tadbirkorlik subyektlarini davlat ro‘yxatidan o‘tkazish va hisobga qo‘yish borasida ham qonunchilikda muhim qarorlar qabul qilinib, davlat ro‘yxatidan o‘tkazish va hisobga qo‘yishni avtomatlashtirilgan tizimi bosqichma-bosqich ishlab chiqilib, amaliyotga tadbiq qilinmoqda. Bu esa aholi hamda xorijiy investorlarning o‘z shaxsiy biznesini yo‘lga qo‘yish va rivojlantirish uchun muhim omil bo‘lib xizmat qilmoqda.

Faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(1- yanvar holatiga ko‘ra, birlikda va o‘tgan yilga nisbatan o‘sish sur’ati bilan)

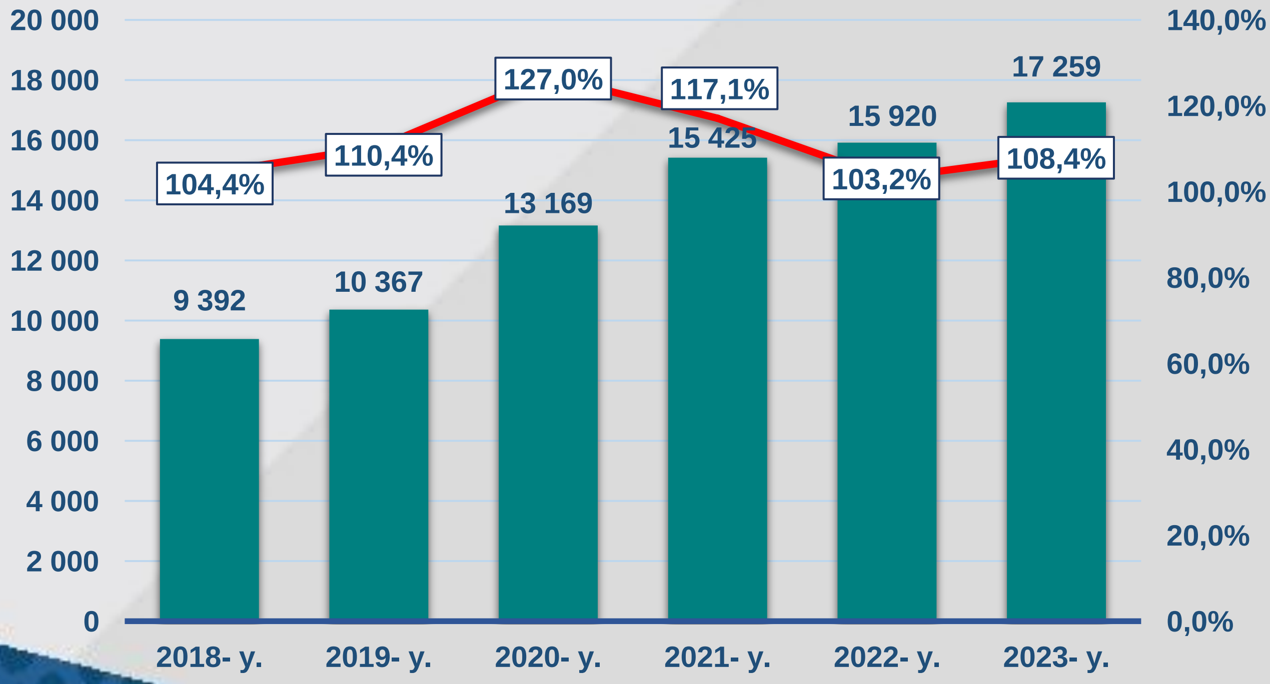

Faoliyat ko‘rsatayotgan tijorat korxonalari soni

(tashkiliy-huquqiy shakli bo‘yicha
2023- yil 1- yanvar holatiga ko‘ra, birlikda)

11 902
Mas’uliyati cheklangan jamiyat

356
Oilaviy korxona

84
Unitar korxona

2 446
Xususiy korxona

21
Aksiyadorlik jamiyati

294
Boshqa korxonalar

Faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha 1- yanvar holatiga ko‘ra, birlikda)

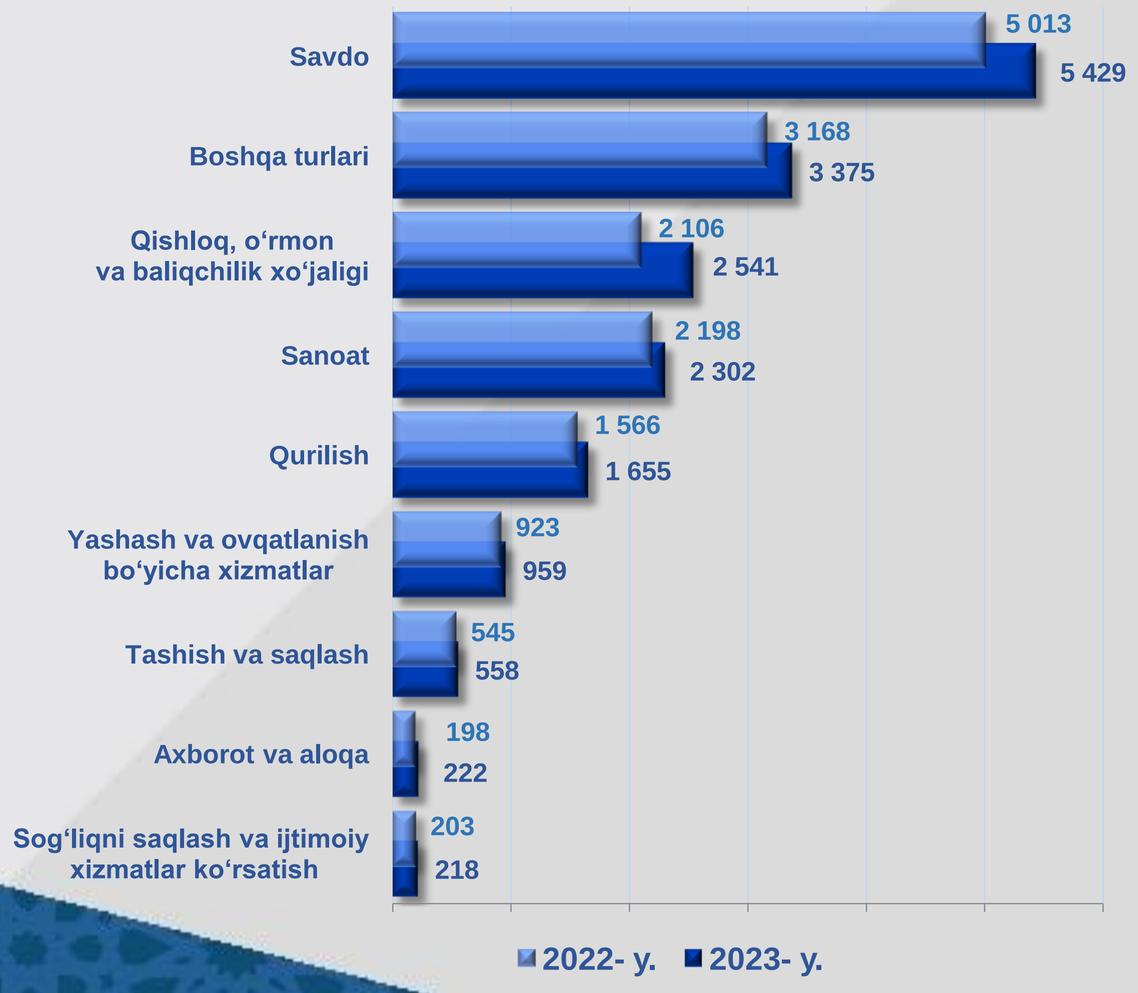

Yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar soni

(iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha, yanvar-dekabr oylarida)

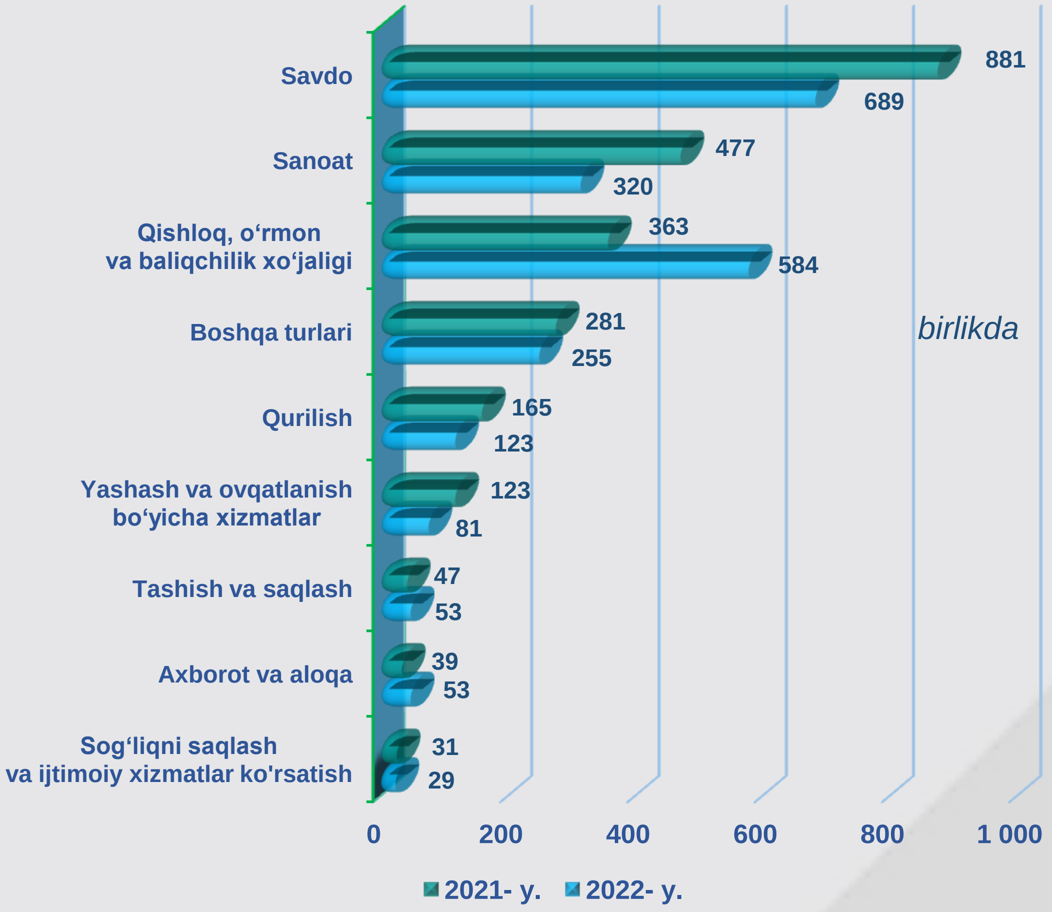

Yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar soni

(yanvar-dekabr oylarida, birlikda)

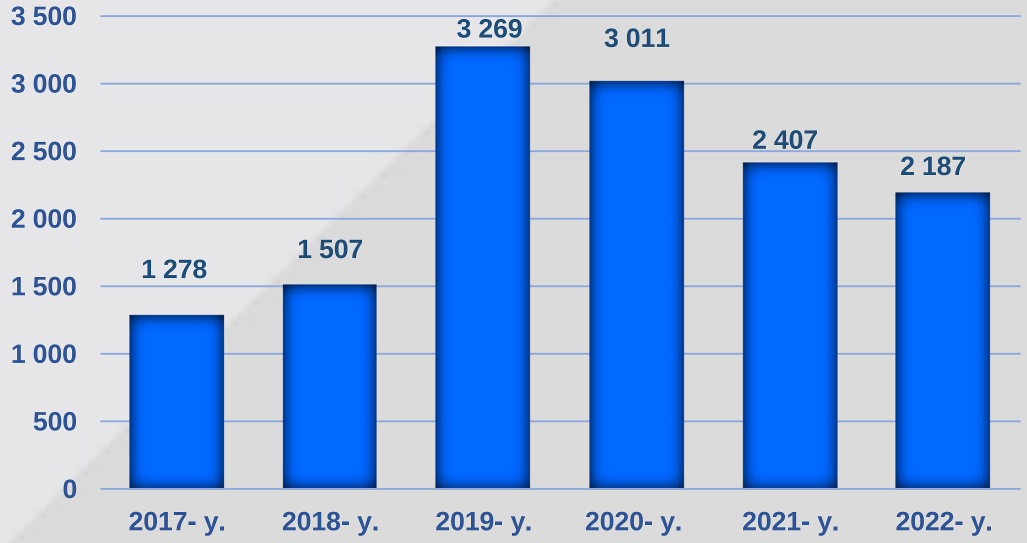

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar

(1- yanvar holatiga ko‘ra, birlikda)

Jami faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning umumiy soni o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 20,7 foizga oshdi

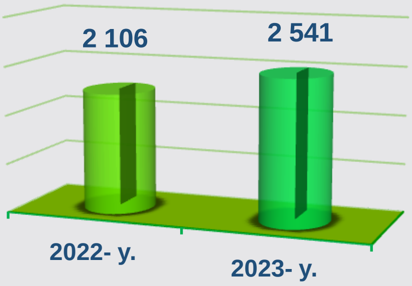

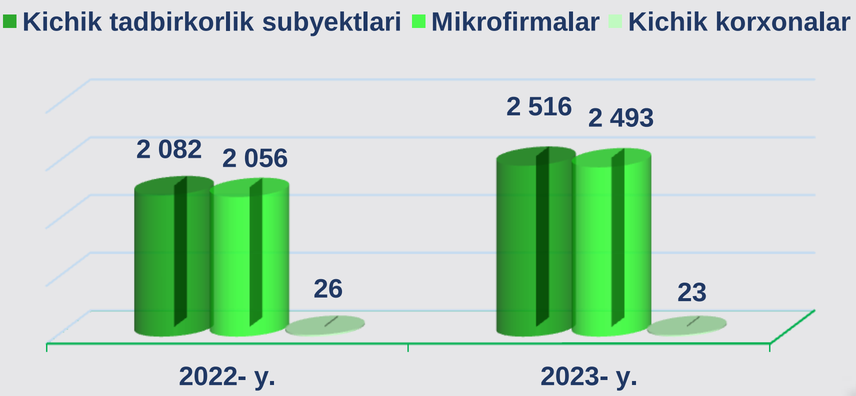

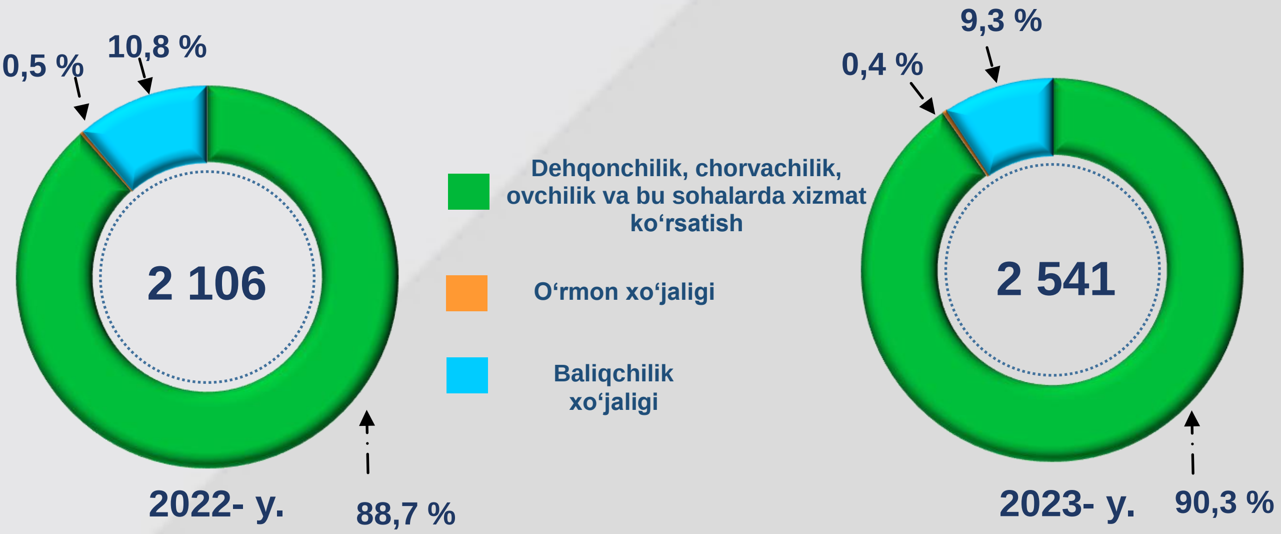

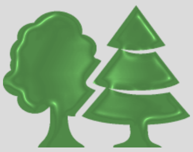

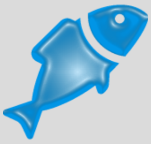

Sanoat yo‘nalishida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(2023- yil 1- yanvar holatiga ko‘ra, birlikda)

Jami faoliyat ko‘rsatayotgan sanoat korxona va tashkilotlarning umumiy soni o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 4,7 foizga oshdi.

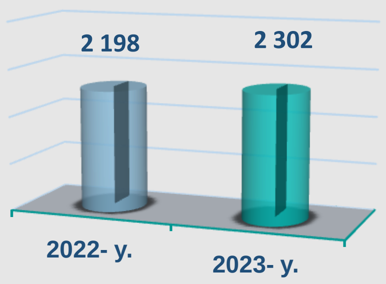

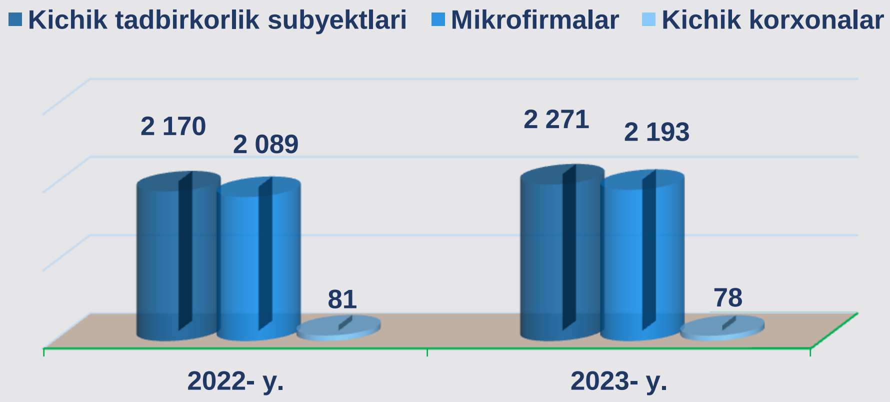

112

Tog‘-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash

2 129

Ishlab chiqarish sanoati

18

Elektr, gaz, bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash

43

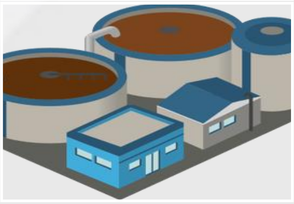

Suv bilan ta’minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig‘ish va utilizatsiya qilish

2023- yil 1- *yanvar* holatiga ko‘ra, sanoat korxonalari va tashkilotlari soni 2 302 tani tashkil etib, o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 4,7 % ga oshdi.

Jami sanoat korxonalari va tashkilotlari ko‘payishining asosiy omili – (o‘tgan yilning mos davriga nisbatan), ishlab chiqarish (qayta ishlash) sanoatida – 4,5 % ga (jami sanoatdagi ulushi 92,5 %), tog‘-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash – 7,7 % ga (jami sanoatdagi ulushi 4,9 %), suv bilan ta’minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni utilizatsiya qilishning 13,2 % ga (jami sanoatdagi ulushi 1,7 %) ko‘payishini elektr, gaz, bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash – 5,3 % ga (jami sanoatdagi ulushi 0,9 %) kamayganligini ko‘rish mumkin.

Qurilish faoliyati bilan shug‘ullanayotgan korxona va tashkilotlar soni

(1- yanvar holatiga ko‘ra, birlikda)

Jami faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning umumiy soni o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 5,7 foizga oshdi

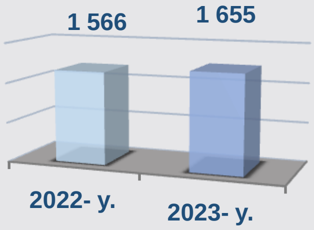

Kichik tadbirkorlik subyektlari soni

5,6
foizga oshdi

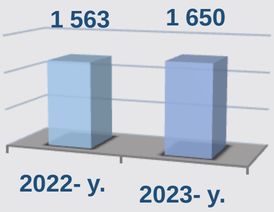

Mikrofirmalar

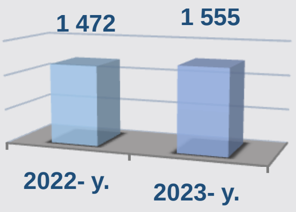

Kichik korxonalar

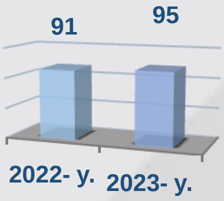

Mas’uliyati cheklangan jamiyatlar

8,6
foizga oshdi

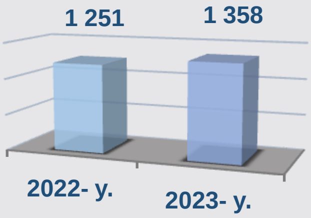

Oilaviy korxonalar

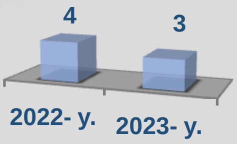

Faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar soni

14,3
foizga oshdi

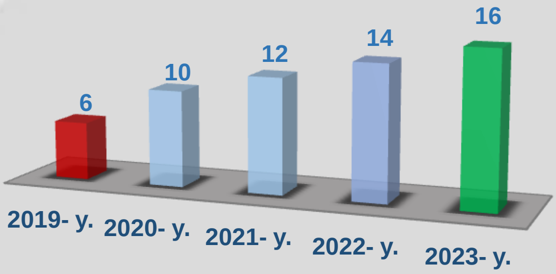

Xususiy korxonalar

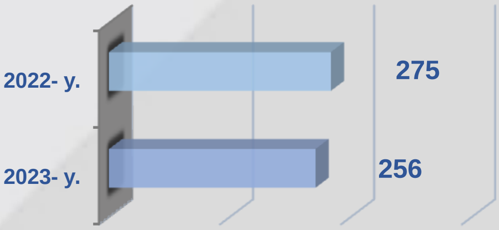

6,9
foizga kamaydi

Savdo sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(1- yanvar holatiga ko‘ra, birlikda)

Jami faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning umumiy soni o‘tgan yilning shu davriga nisbatan ***8,3*** *foizga oshdi.*

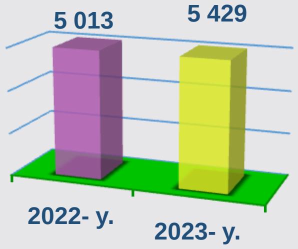

Kichik tadbirkorlik subyektlari soni

8,2 foizga oshdi

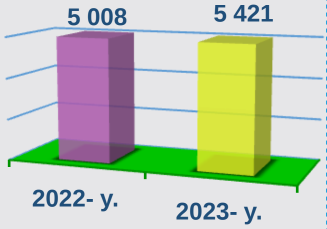

Mikrofirmalar

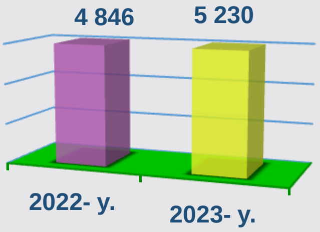

Kichik korxonalar

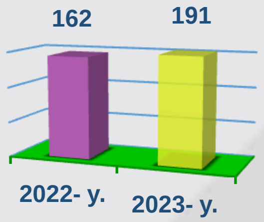

Mas’uliyati cheklangan jamiyatlar

10,5 foizga oshdi

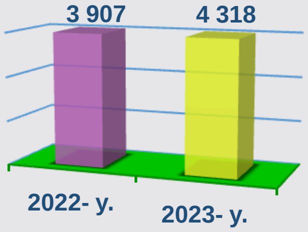

Oilaviy korxonalar

15,3 foizga oshdi

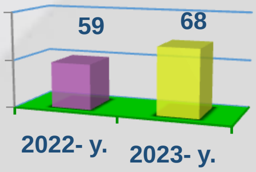

Faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar soni

O‘tgan yilga nisbatan **39,1** foizga oshdi

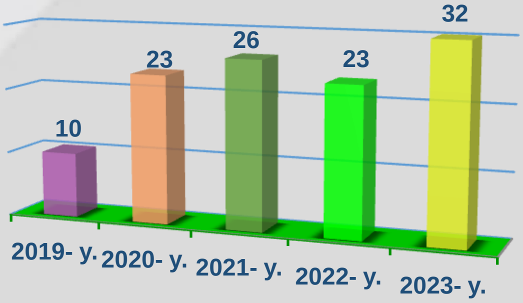

Xususiy korxonalar

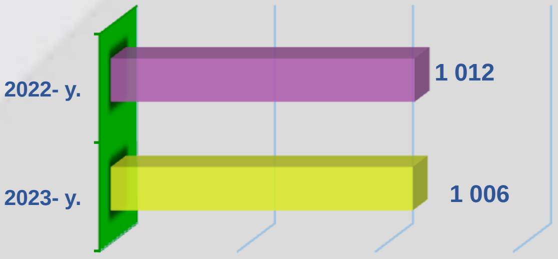

0,6 foizga kamaygan

Kichik tadbirkorlik subyektlari soni

(2023- yil 1- yanvar holatiga ko‘ra, birlikda)

16 208 ro‘yxatdan o‘tgan
- **550** kichik korxonalar
- **15 658** mikrofirmalar

15036 faoliyat ko‘rsatayotgan
- **540** kichik korxonalar
- **14 496** mikrofirmalar

2 073 2022- yilning yanvar-dekabr oylarida yangi tashkil etilgan
- **20** kichik korxonalar
- **2 053** mikrofirmalar

Faoliyat ko‘rsatayotgan kichik korxona va mikrofirmalar soni

(iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha 1- yanvar holatiga ko‘ra, birlikda)

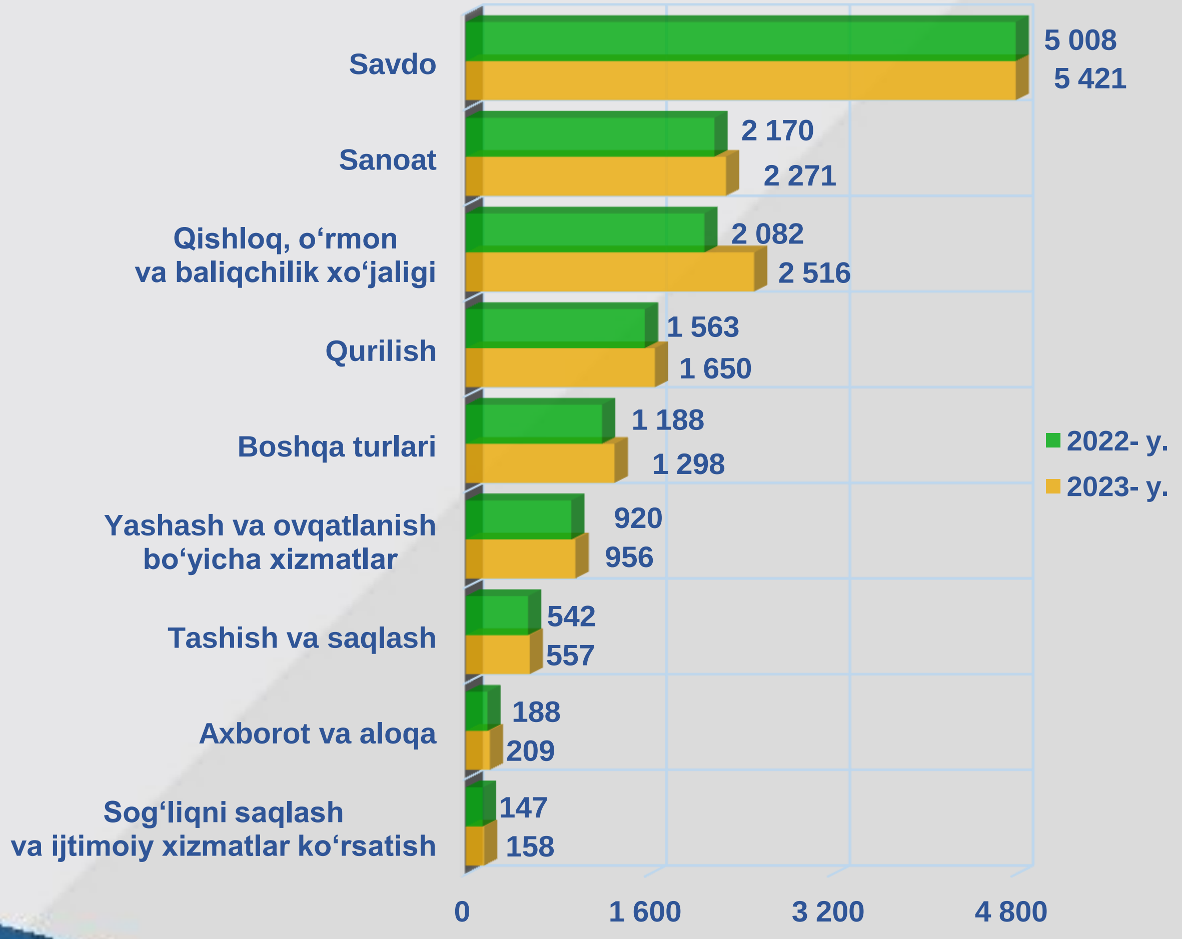

Oilaviy korxonalar soni

(1- yanvar holatiga ko‘ra, birlikda)

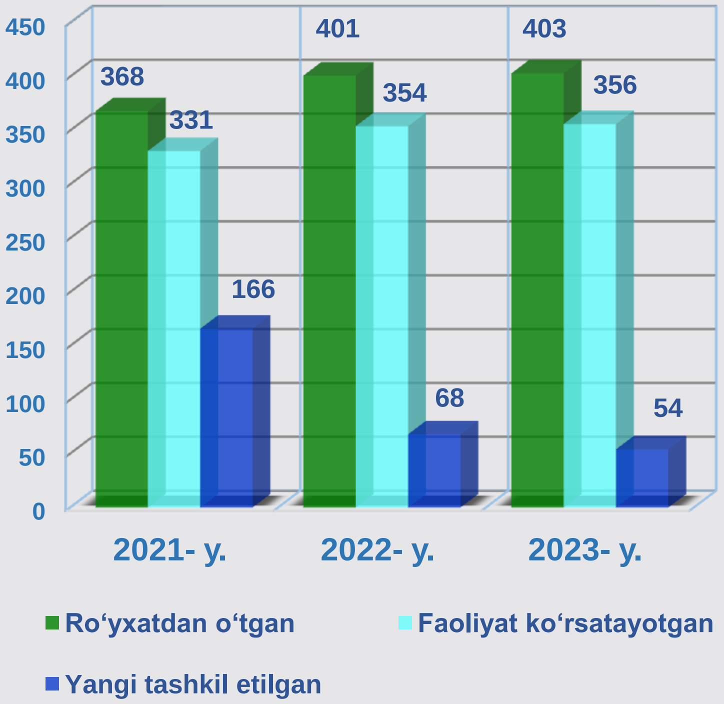

Tashkiliy-huquqiy shakli bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tgan oilaviy korxonalar soni 2023- yilning 1- yanvar holatiga ko‘ra 403 tani tashkil etib, bu ko‘rsatkich o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 2 taga yoki 0,5 % ga oshganligini ko‘rish mumkin.

Faoliyat ko‘rsatayotgan oilaviy korxonalar soni 356 tani tashkil etib, bu ko‘rsatkich o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 2 taga yoki 0,6 % ga oshganligini ko‘rish mumkin.

2022- yil yanvar-dekabr oylarida yangi tashkil etilgan oilaviy korxonalar soni 54 tani tashkil etganligini ko‘rish mumkin.

Mas’uliyati cheklangan jamiyatlar soni

(1- yanvar holatiga ko‘ra, birlikda)

Tashkiliy-huquqiy shakli bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tgan mas’uliyati cheklangan jamiyatlar soni 2023- yilning 1- yanvar holatiga ko‘ra 12 777 tani tashkil etib, bu ko‘rsatkich o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 1 348 taga yoki 11,8 % ga oshganligini ko‘rish mumkin.

Faoliyat ko‘rsatayotgan mas’uliyati cheklangan jamiyatlar soni 11 902 tani tashkil etib, bu ko‘rsatkich o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 1 227 taga yoki 11,5 % ga oshganligini ko‘rish mumkin.

2022- yil yanvar-dekabr oylarida yangi tashkil etilgan mas’uliyati cheklangan jamiyatlar soni 1 874 tani tashkil etib, bu ko‘rsatkich o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 226 taga yoki 10,8 % ga kamayganligini ko‘rish mumkin.

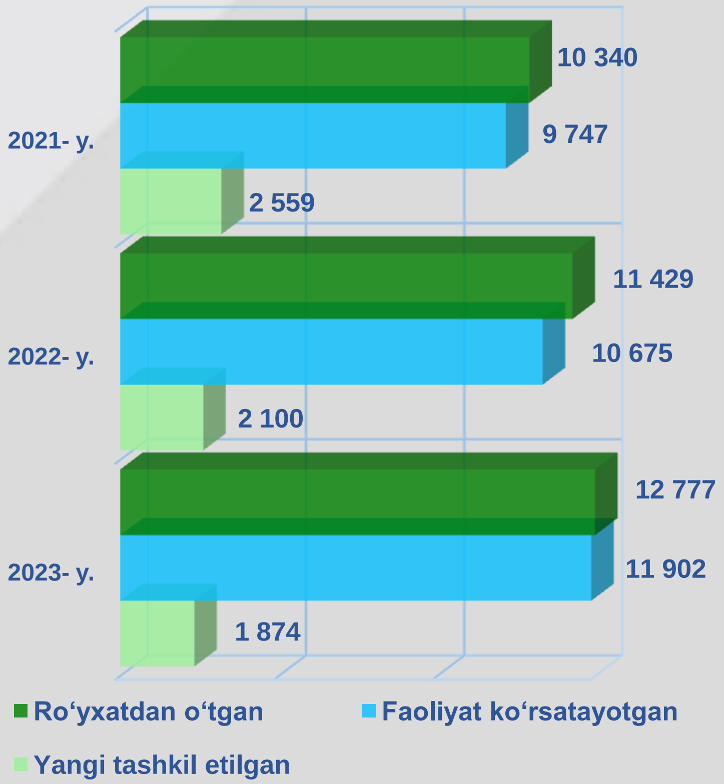

Xorijiy kapital ishtirokidagi korxona va tashkilotlar soni

(2023- yil 1- yanvar holatiga ko‘ra, birlikda)

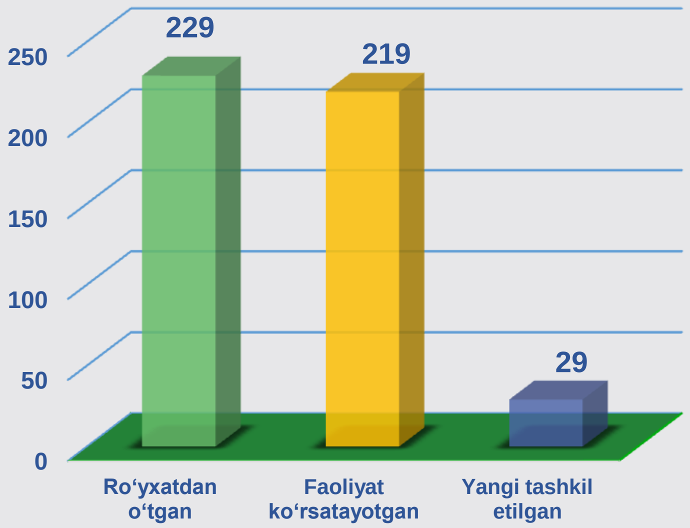

Ro‘yxatdan o‘tgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxona va tashkilotlar soni 2023- yil 1- yanvar holatiga ko‘ra 229 tani tashkil etib, ulardan 219 tasi yoki 95,6 % faoliyat ko‘rsatmoqda. Bu ko‘rsatkich o‘tgan yilning shu davriga nisbatan olganda 38 taga yoki 19,9 % ga oshganligini ko‘rish mumkin.

2022- yilning yanvar-dekabr oylarida Sirdaryo viloyatida 29 ta xorijiy kapital ishtirokidagi korxona va tashkilotlar yangi tashkil etildi.

Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(2023- yil 1- yanvar holatiga ko‘ra, birlikda)

Jami faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning umumiy soni o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 3,9 foizga oshdi.

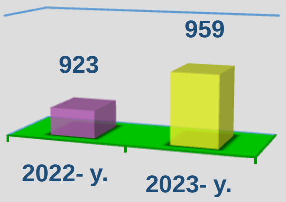

Kichik tadbirkorlik subyektlari soni

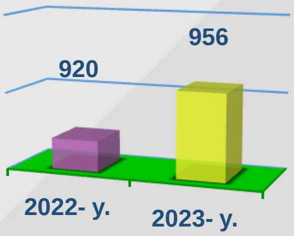

Mikrofirmalar

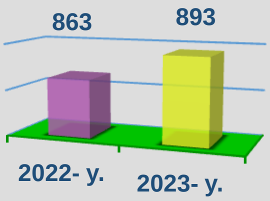

Kichik korxonalar

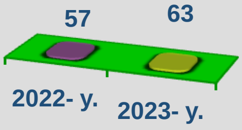

Xorijiy kapital ishtirokidagi faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalarning davlatlar kesimida soni

(2023- yil 1- yanvar holatiga ko‘ra, birlikda)

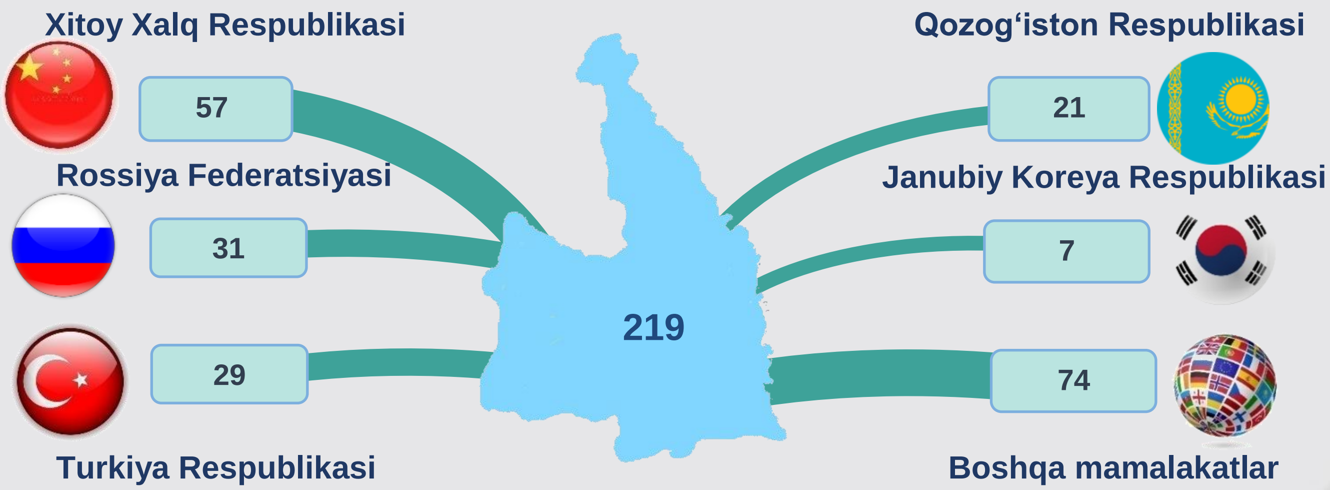

Faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar soni

(iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha 1- yanvar holatiga ko‘ra, birlikda)

	2019- yil	2020- yil	2021- yil	2022- yil	2023- yil
Jami	**109**	**157**	**189**	**183**	**219**
shu jumladan:					
Qishloq, o‘rmon va baliq xo‘jaligi	8	12	18	18	28
Sanoat	76	100	117	113	120
Qurilish	6	10	12	14	16
Savdo	10	23	26	23	32
Tashish va saqlash	4	6	4	4	4
Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar	1	1	2	1	4
Axborot va aloqa	-	2	2	-	2
Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish	-	-	-	-	-
Boshqa turlar	4	3	8	10	13

Hududlar kesimida faoliyat ko'rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(1- yanvar holatiga ko'ra, birlikda)

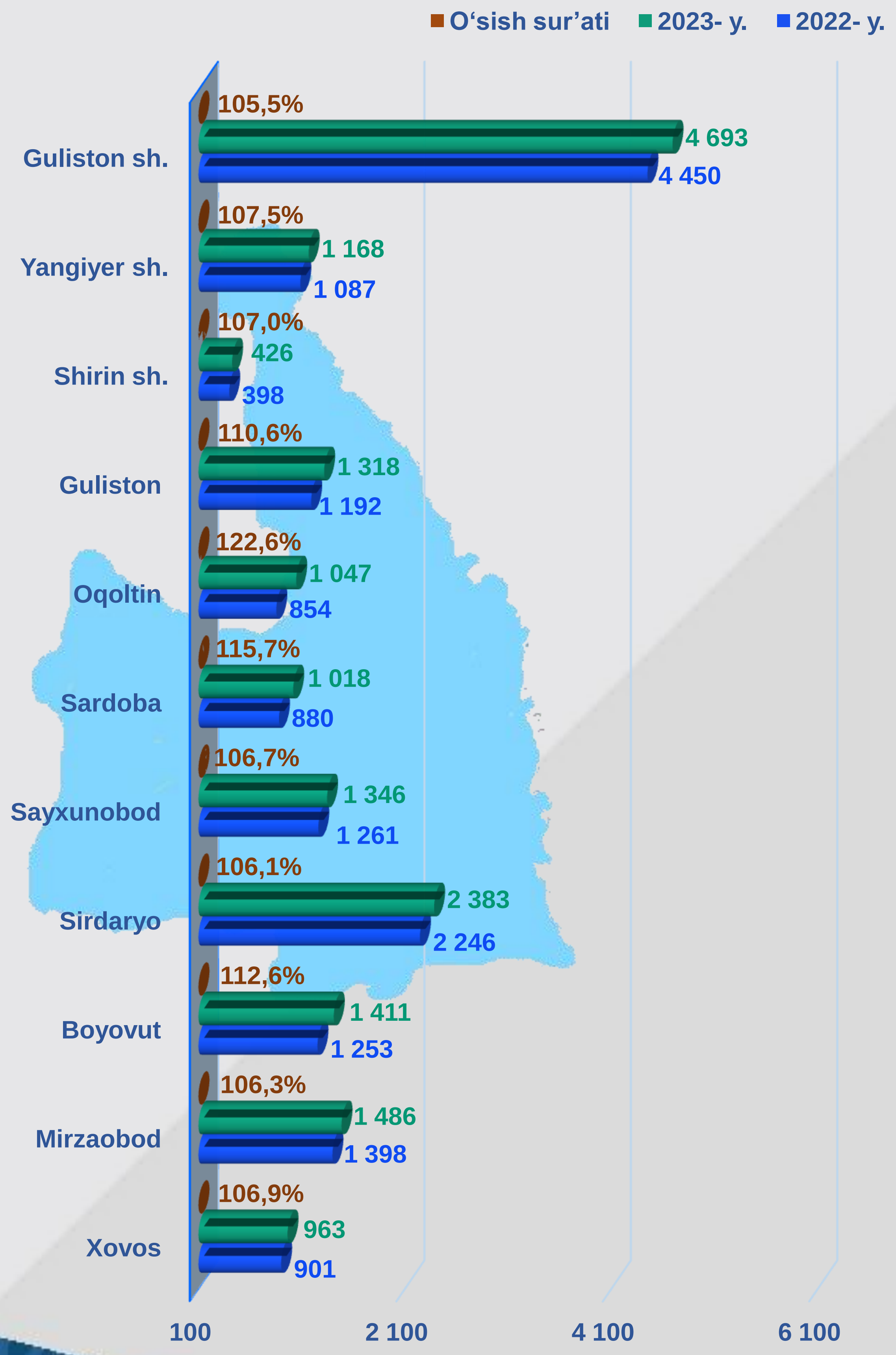

Hududlar kesimida xorijiy kapital ishtirokidagi faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar soni

(2023- yil 1- yanvar holatiga ko'ra, birlikda)

	Jami	shundan:	
		qo'shma korxona	xorijiy korxona
Sirdaryo viloyati	219	115	104
Guliston sh.	48	24	24
Yangiyer sh.	25	9	16
Shirin sh.	6	5	1
Oqoltin	6	2	4
Boyovut	10	4	6
Sayxunobod	13	9	4
Guliston	9	3	6
Sardoba	10	7	3
Mirzaobod	25	12	13
Sirdaryo	59	38	21
Xovos	8	2	6

Xorijiy kapital ishtirokidagi faoliyat ko'rsatayotgan korxonalarning asosiy qismi Sirdaryo tumanida 59 ta (umumiy miqdoridagi ulushi 26,9 %), Guliston shahrida 48 ta (21,9 %), Yangiyer shahrida 25 ta (11,4 %), Mirzaobod tumanida 25 ta (11,4 %) hamda Sayxunobod tumanida 13 tani (5,9 %) tashkil etadi.

Ro‘yxatdan o‘tgan korxona va tashkilotlarning hududlar bo‘yicha soni

(2023- yil 1- yanvar holatiga ko‘ra, birlikda)

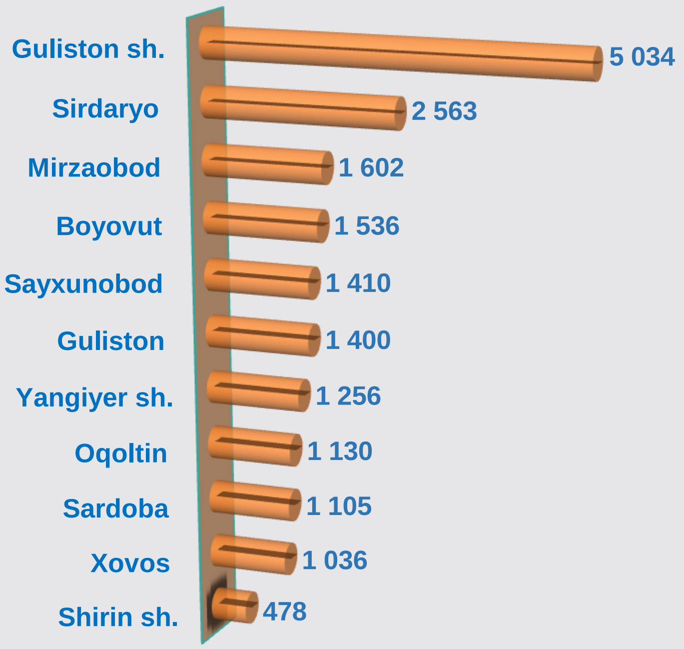

2023- yil 1- yanvar holatiga ko‘ra, ro‘yxatdan o‘tgan 18 550 ta korxona va tashkilotlar hududlar kesimida taqsimlanganda ularning ulushi Guliston shahri (27,1 %), Yangiyer shahri (6,8 %), Shirin shahri (2,6 %), Sirdaryo (13,8 %), Sayxunobod (7,6 %), Boyovut (8,3 %), Guliston (7,5 %), Mirzaobod (8,6 %), Oqoltin (6,1 %), Xovos (5,6 %), Sardoba (6,0 %) tumanlari hissalariga to‘g‘ri keladi.

Yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlarning hududlar bo‘yicha soni

(2022- yil yanvar-dekabr oylarida, birlikda)

2022- yil yanvar-dekabr oylarida yangi tashkil etilgan 2 187 ta korxona va tashkilotlar hududlar kesimida taqsimlanganda, ularning ulushi Guliston shahri (21,8 %), Yangiyer shahri (6,0 %), Shirin shahri (2,4 %), Sirdaryo (13,2 %), Sayxunobod (6,2 %), Boyovut (9,8 %), Guliston (8,0 %), Mirzaobod (7,9 %), Oqoltin (9,1 %), Xovos (5,3 %), Sardoba (10,3 %) tumanlari hissalariga to‘g‘ri keladi.

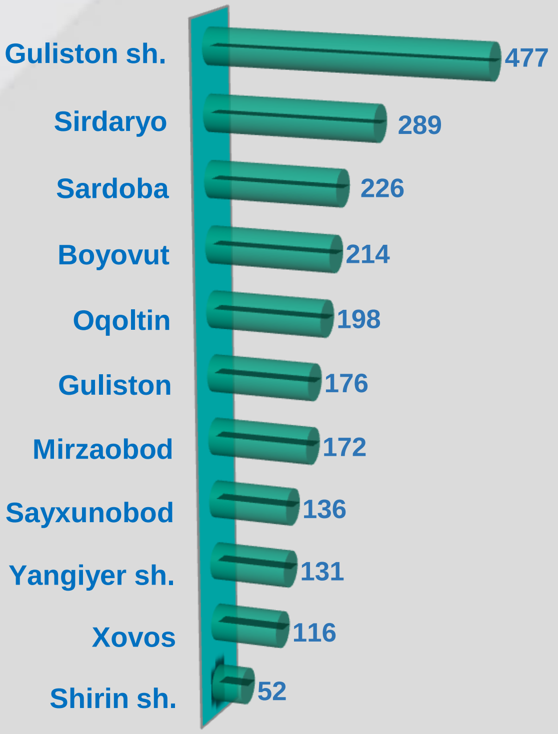

Faoliyat ko‘rsatayotgan oilaviy korxonalarning hududlar kesimidagi soni

(2023- yil 1- yanvar holatiga ko‘ra, birlikda)

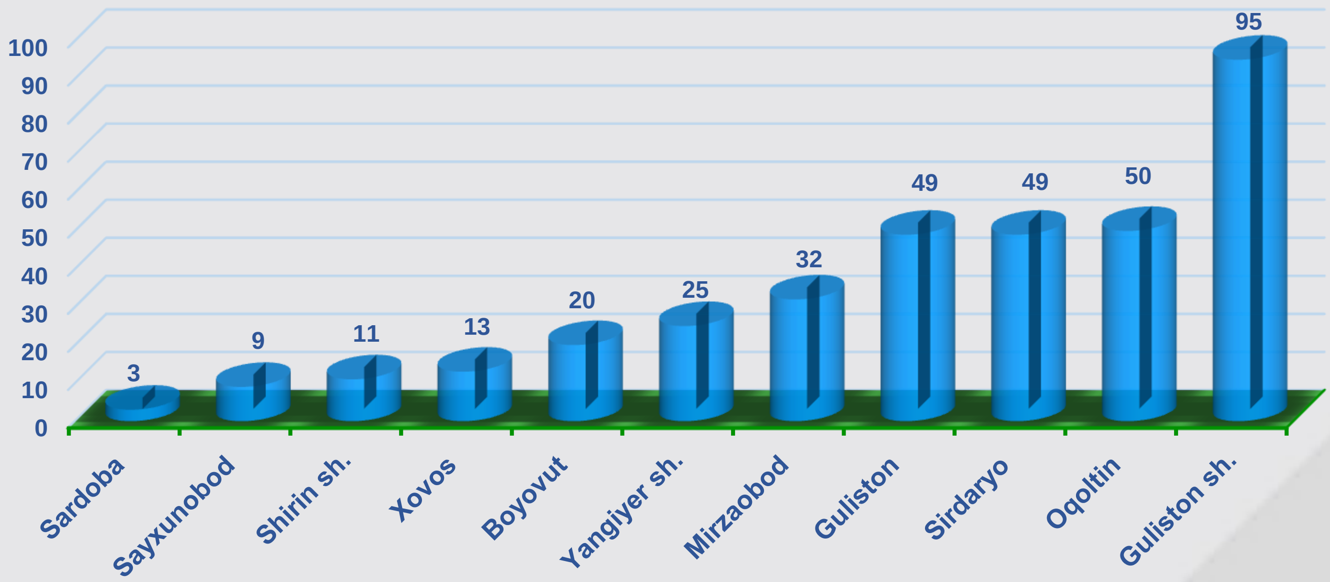

Faoliyat ko‘rsatayotgan mas’uliyati cheklangan jamiyatlarning hududlar kesimidagi soni

(2023- yil 1- yanvar holatiga ko‘ra, birlikda)

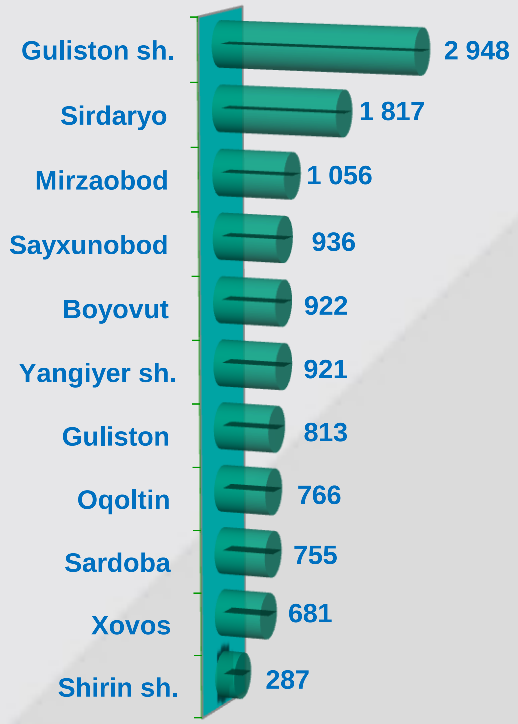

2023- yil 1- yanvar holatiga ko‘ra, faoliyat ko‘rsatayotgan 11 902 ta mas’uliyati cheklangan jamiyatlar hududlar kesimida taqsimlanganda ularning ulushi Guliston shahri (24,8 %), Yangiyer shahri (7,7 %), Shirin shahri (2,4 %), Sirdaryo (15,3 %), Sayxunobod (7,9 %), Boyovut (7,8 %), Guliston (6,8 %), Mirzaobod (8,9 %), Oqoltin (6,4 %), Xovos (5,7 %) va Sardoba (6,3 %) tumanlari hissalariga tegishli.

Hududlar kesimida jami xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalarning qo‘shma korxona va xorijiy korxonalarga taqsimlanishi

(2023- yil 1- yanvar holatiga ko‘ra, jamiga nisbatan ulushi, % da)

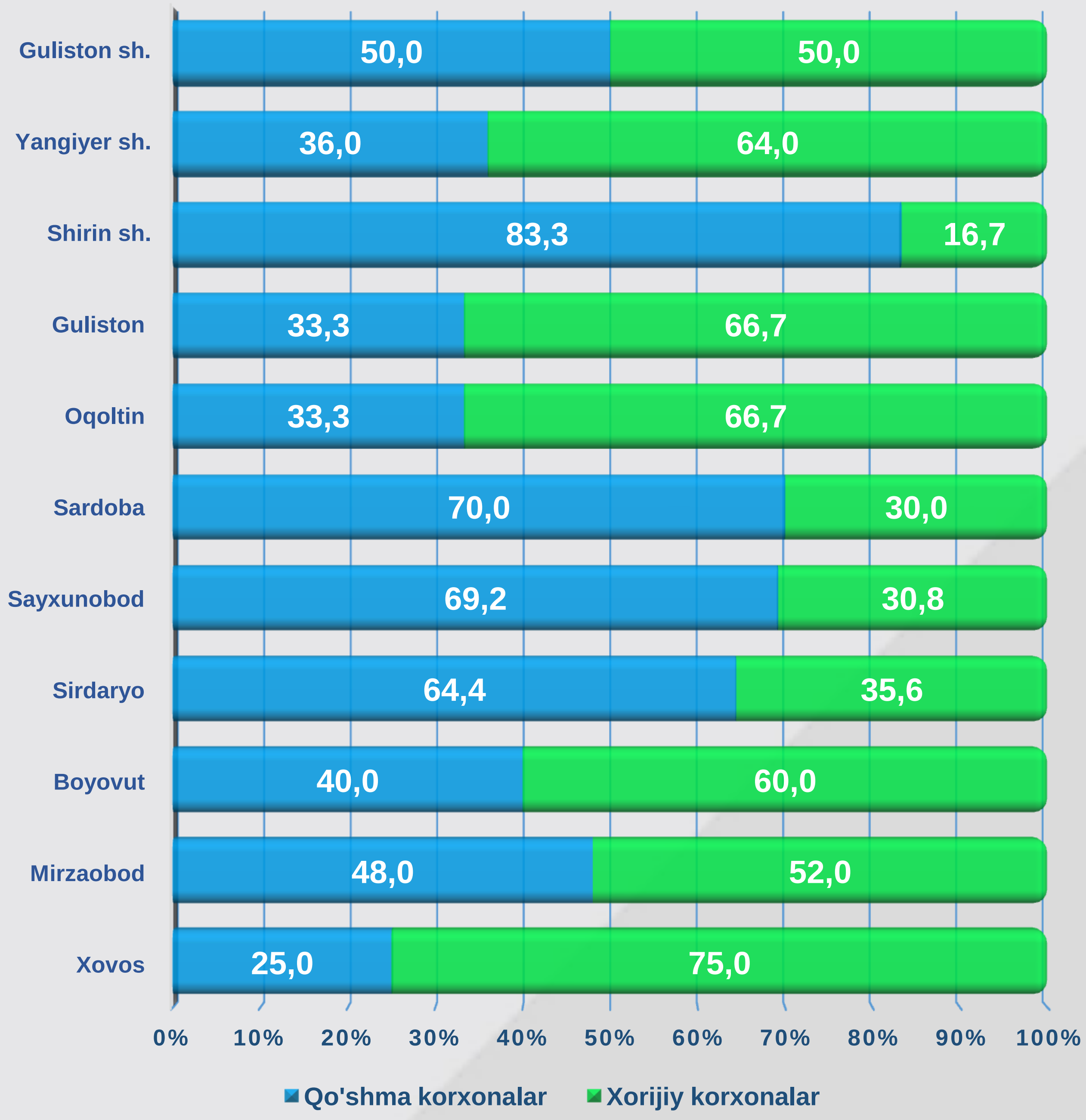

2017-2021- yillarda rivojlanishning beshta ustuvor yo‘nalishi bo‘yicha “Harakatlar strategiyasi”ning uchinchi muhim yo‘nalishi - xalqaro iqtisodiy hamkorlikni yanada rivojlantirish hisoblanadi. Xorijiy investitsiyalar ishtirokidagi korxonalar sonini o‘sib borishi, eng avvalo, mamlakatdagi siyosiy barqarorlik va investitsiya faoliyatining qonuniy asoslari takomillashib borayotgani bilan izohlanadi.

Yangi tashkil etilgan oilaviy korxonalarning hududlar bo‘yicha soni

(2022-yilning yanvar-dekabr oylarida, birlikda)

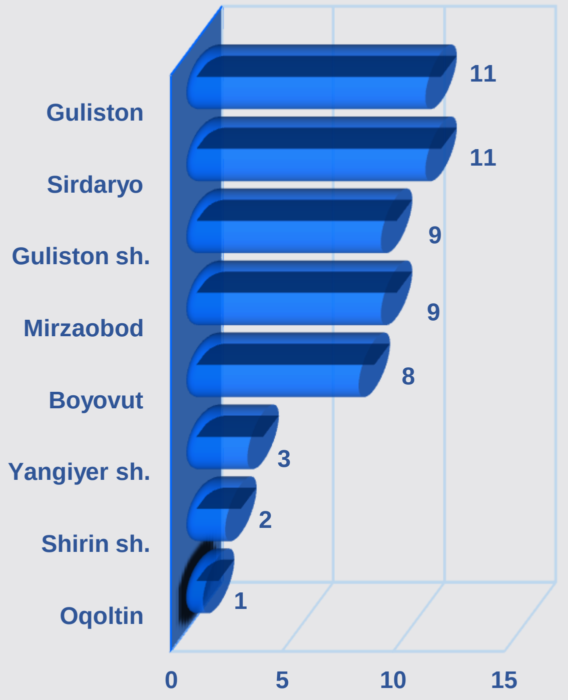

2022- yilning yanvar-dekabr oylarida, yangi tashkil etilgan 54 ta oilaviy korxonalar hududlar kesimida taqsimlanganda ularning ulushi Guliston shahri (16,7 %), Yangiyer shahri (5,6 %), Shirin shahri (3,7 %), Sirdaryo (20,3 %), Boyovut (14,8 %), Guliston (20,3 %), Oqoltin (1,9 %) Mirzaobod (16,7 %) tumanlari ulushiga to‘g‘ri keladi.

Hududlar kesimida yangi tashkil etilgan kichik korxona va mikrofirmalar soni

(2022-yilning yanvar-dekabr oylarida, birlikda)

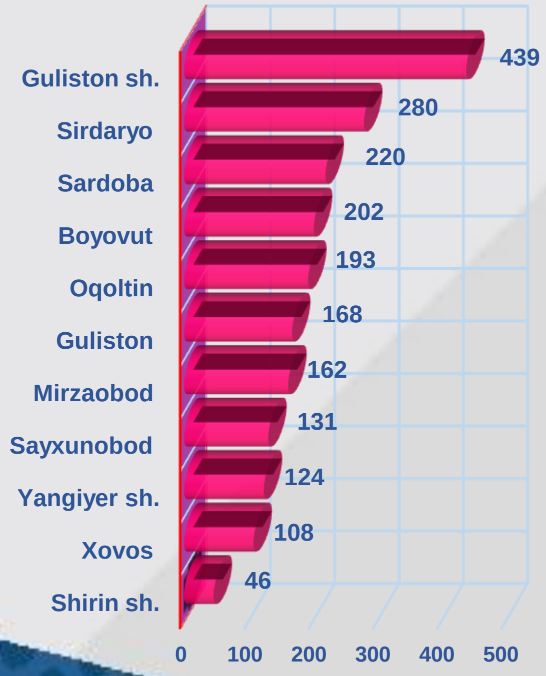

O‘tgan yilga nisbatan % da

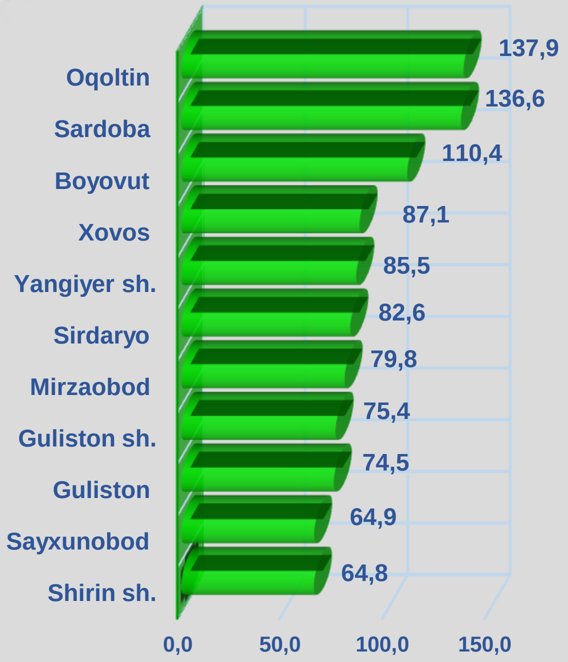

Statistik ko‘rsatkichlarga izohlar

Korxonalar va tashkilotlarning yagona davlat registri - axborot-ma’lumotnoma tusidagi, vaqti-vaqti bilan yangilab boriladigan ma’lumotlardan iborat bo‘lgan avtomatlashtirilgan tizim hisoblanadi hamda yagona klassifikatsiyalar tizimi asosida korxona va tashkilotlarning davlat hisobini va ularni identifikatsiyalashtirishni ta’minlaydi.

Ro‘yxatga olingan korxona va tashkilotlar - ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan hamda yuridik shaxslarning davlat reestrida mavjud bo‘lgan yuridik shaxslar (faoliyati tugatilgan yuridik shaxslardan tashqari).

Faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar - ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan hamda davlat statistika organlariga moliya-xo‘jalik faoliyatini amalga oshirmayotganligi yoki tugatish jarayonida ekanligi to‘g‘risidagi ma’lumot kelib tushmagan yuridik shaxslar.

Yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar - ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda yuridik shaxslarning davlat reestriga yangidan kiritilgan yuridik shaxslar.

Kichik korxona va mikrofirmalar - O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016- yil 24- avgustdagi “Iqtisodiy faoliyat turlarini tasniflashning xalqaro tizimiga o‘tish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 275-son qarorining 1-ilovasiga muvofiq kichik tadbirkorlik subyektlariga ajratiladi.

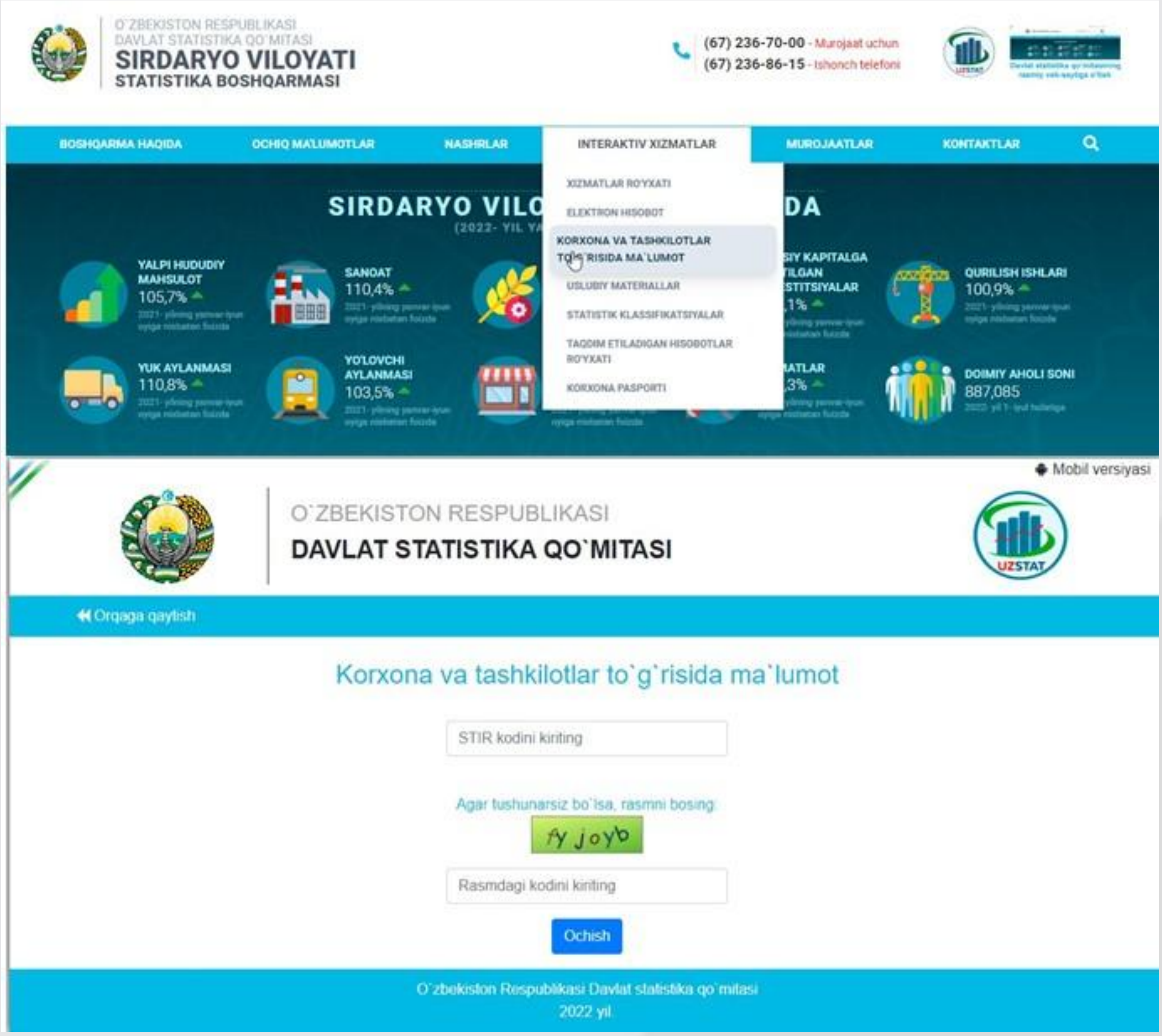

Tashqi foydalanuvchilar, bevosita O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasining **www.stat.uz** va Sirdaryo viloyati statistika boshqarmasining **www.sirstat.uz** rasmiy saytida real vaqt rejimida, so‘ralayotgan yuridik shaxsning (STIR) kodini kiritib, axborotlarni bepul olishlari mumkinligi belgilab qo‘yilgan.

Sirdaryo viloyati statistika boshqarmasi
Statistik registrlarni yuritish bo‘limi